

Finansministeriet

Informations- och kommunikationstekniska avdelningen
inom den offentliga förvaltningen (OffICT)
valtiovarainministerio@vm.fi

Ärende: Svenska hörsselförbundet rf:s kommentarer gällande begäran om utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillhandahållande av digitala tjänster och lag om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

Med direktivet (EU) 2016/2102 uppmuntras offentliga myndigheter till tillgänglighet vad gäller webbplatser och mobila applikationer. Tillgänglighetskraven är avsedda att vara teknikneutrala. De beskriver vad som måste åstadkommas för att en användare ska ha möjlighet att uppfatta, hantera, tolka och förstå en webbplats, en mobil applikation och relaterat innehåll.

Svenska hörsselförbundet rf anser att det är bra med en ny lag om tillgänglighet, en lag som främjar tillhandahållandet av digitala tjänster och krav på tillgänglighet med beaktande av personer med funktionsnedsättning vid användning av webbplatser och mobila applikationer. Det är en nödvändighet för personer med hörselnedsättning. Femton procent av den vuxna befolkningen i Finland har någon form av hörselnedsättning, vilket innebär ca 700 000 personer. Hörselnedsättningen innebär utmaningar och hinder i alla åldrar och i många olika miljöer, t.ex. på webbplatser och vid användningen av mobila applikationer. En hörselskada är ett kommunikationshinder och kan stödjas med hjälp av textning.

Tillgänglighet

3 kap. Digitala tjänsters tillgänglighet: 7 § Tillgänglighetskrav: *Tjänsteleverantören ska vid planeringen av sina digitala tjänster se till att innehållet i de digitala tjänsterna är möjligt att uppfatta och förstå.*

Svenska hörsselförbundet påminner att tillgänglighet på webben handlar både om möjligheten att navigera på webbplatsen och att kunna ta del av innehållet. För personer med hörselskada hänför sig de särskilda kraven när det gäller tillgänglighet till det som kallas *tidsberoende medier: medier av följande typ: enbart ljud, enbart video, kombination av ljud och video, enbart ljud och/eller video i kombination med interaktion*. Svenska hörsselförbundet poängterar att tillgänglighetskravet gällande rörlig bild/video är att innehållet bör alltid vara textad och ha god hörbarhet (god teknisk kvalitet), och också audiofiler (till exempel podradio) ska alltid kompletteras med text.

Tillämpningsområde

Lagens tillämpningsområde 3 § *Lagen tillämpas inte (punkt 4) på myndigheters eller tjänsteleverantörers direktsändningar av tidsberoende media på webbplatser eller i mobilapplikationer. Tillämpas dock på tidsberoende mediasändningar som spelas in för att bevaras och publiceras på nytt på nätet.* Svenska hörsselförbundet anser att det utifrån demokratisynpunkt finns mycket goda skäl att ställa krav på att vissa typer av direktsändningar ska vara tillgängliga genom direkttextning. Det finns lösningar (inom rimliga ekonomiska ramar) till exempel genom skrivtolkning att direkttexta allmännyttiga program. Svenska hörsselförbundet vill också peka på utvecklingen när det gäller lösningar för automatisk textning och uppmuntrar till att använda och utveckla automatisk textning. Sändningarna bör också kompletteras med text i efterhand.

Tjänsteleverantören ska se till att förinspelade tidsberoende media stämmer överens med tillgänglighetskraven inom 14 dygn efter tjänsteleverantörens ursprungliga sändning eller återpubliceringen. Tillgänglighetsdirektivet är en minimireglering (Artikel 2: Minimiharmonisering), det står alltså länderna fritt att ställa högre krav. Svenska hörsselförbundet anser att högre krav än minimireglering sporrar utvecklingen av tillgängliga digitala tjänster och Finland som land kan vara förebild för andra länder.

Denna lag tillämpas inte på sådant innehåll på webbplatser eller i mobilapplikationer som inte tillhandahålls av en myndighet eller tjänsteleverantör, om myndigheten eller tjänsteleverantören inte finansierar, utvecklar eller övervakar innehållet. (3 § Lagens tillämpningsområde: punkt 6). Tillämpas inte på företags, stiftelsers och föreningars digitala tjänster om en myndighet deltar i finansieringen med minst hälften av utvecklingskostnaderna eller de årliga underhållningskostnaderna.

Svenska hörsselförbundet anser att det inte ska vara finansieringens fördelning som avgör om lagen tillämpas eller inte. Det ska vara innehållets relevans på webbplatsen och i de mobila applikationerna som avgör. Tillsynsmyndighetens roll som övervakare blir en viktig roll.

Tillsynsmyndighet

Svenska hörsselförbundet noterar med glädje att tillsynsmyndigheten *regelbundet ska höra olika intressentgrupper om iakttagandet av tillgänglighetskraven* (4 kap. Tillsyn över tillgänglighetskraven samt rättsskydd: 12 § Tillsynsmyndighet och dess uppgifter och behörighet: punkt 6).

Punkt 2) samordna tillgänglighetsstandardiseringen i Finland och se till att förpliktande tillgänglighetsstandarder eller delar av dem blir översatta till finska och svenska.

Svenska hörsselförbundet anser att förpliktande standarder ska översättas i sin helhet till finska och svenska. Tillsynsmyndigheten ska också arbeta med attitydarbete och arbeta för att tillgängligheten är det som eftersträvas av alla parter och att innehållet är tillgängligt på båda inhemska språken på samma villkor.

Sammanfattning gällande tillgänglighet vad gäller hörselskadade

- direkttextning av program viktiga för allmänheten
- rörlig bild/video ska alltid vara textad
- rörlig bild/video ska ha god hörbarhet
- audiobandningar/sändningar (till exempel podradio) ska alltid finnas tillgängliga i textform
- webbplatsernas och mobila applikationers innehåll tillgängliga både på finska och svenska

Helsingfors den 1 mars 2018

Mikaela Nylander, förbundsordförande
Lars Hedman, vice ordförande
Sven Tåg
Christina Rolin
Bodil Selenius
Sonja Londen, verksamhetsledare

Svenska hörsselförbundet rf
Georgsgatan 18
00120 Helsingfors